

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 5.3.2008
COM(2008) 127 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK**

Nyugat-Balkán: az európai perspektíva erősítése

{SEC(2008) 288}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Nyugat-Balkán: az európai perspektíva erősítése

I. BEVEZETÉS

Az elmúlt két évben a Nyugat-Balkán¹ országai közelebb kerültek az EU-hoz. Ez fejlődést tükröz – még ha egyenlőtlen is – a reformok, valamint a meghatározott kritériumok és feltételek² teljesítése terén. Jelentős előrelépés történt a regionális együttműködés területén is. Ennek ellenére partnerországainkra még számos olyan kihívás vár 2008-ban, amelyek hosszú távú hatással lehetnek biztonságukra, stabilitásukra és jólétükre.

Koszovó státusza rendezésének szükségessége ráirányította a figyelmet a régióra és annak az Európai Unióhoz fűződő kapcsolataira. A jelenlegi körülmények között fontos, hogy megőrizzük a térség békéjét és stabilitását. Ezt leginkább úgy érhetjük el, hogy a térség összes népe számára erősítjük az uniós perspektívát, és a lehető leginkább láthatóvá és kézzelfoghatóvá tesszük azt számukra. Ehhez a térség politikai vezetőinek konstruktív hozzáállására is szükség lesz.

A Nyugat-Balkán közvéleménye túlnyomó részt támogatja az európai integrációt. Az összes kormány elkötelezte magát a cél mellett, és reformokat hajt végre. A társadalmak azonban továbbra is megosztottak számos olyan kérdés mentén, amelyek a különböző közösségek együttélésével és integrációjával, illetve néhány esetben az alkotmányos reformmal kapcsolatosak. További erőfeszítés szükséges ahhoz, hogy konszenzus alakulhasson ki ezekben a kérdésekben, elkerülhetőek lehessenek a nacionalizmus káros megnyilvánulásai, valamint hogy végre lehessen hajtani a szükséges politikai és gazdasági reformokat.

Az Európai Unió és egész Európa érdeke, hogy a térség a lehető leggyorsabban politikai és gazdasági reformokat hajtson végre, elérje a népek közötti megbékélést, és tovább közeledjen az EU-hoz. Ennek megfelelően az EU mozgósítja az összes olyan rendelkezésre álló politikai eszközt, amely segíthet ezen célok elérésében. A Bizottság különleges fontosságot tulajdonít a jogállamiság megerősítésének, a jó kormányzásnak, az igazságszolgáltatás és a közigazgatás reformjának, valamint a civil társadalom fejlődésének.

---

¹ Albánia, Bosznia és Hercegovina, Horvátország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró és Szerbia, valamint Koszovó az ENSZ BT 1244/99 határozatának megfelelően.

² A Bizottság 2006. és 2007. évi bővítési stratégiai dokumentumában jelentést készített a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok által elért haladásról - COM(2006) 649, 2006. 11. 8. és COM(2007) 663, 2007. 11. 6.

2007 decemberében az Európai Tanács újlag megerősítette, hogy „az Európai Unió jelenti a Nyugat-Balkán jövőjét”. Az Európai Tanács kinyilvánította azon szándékát, hogy tovább lép az előcsatlakozási folyamatban, és akár fel is gyorsítja azt, ha valamely partnerország erőfeszítései ezt indokoltá teszik. 2008 februárjában a Tanács megismételte elkötelezettségét a Nyugat-Balkán európai perspektívájának teljes körű és hatékony támogatása mellett. Arra kérte a Bizottságot, hogy használja fel a közösségi eszközöket a gazdasági és politikai fejlődés ösztönzésére, és javasoljon konkrét intézkedéseket a tágabb térség számára az ebbe az irányba történő elmozduláshoz.

Az EU továbbra is láthatóvá és kézzelfoghatóvá teszi a nyugat-balkáni országok állampolgárai számára a tagság perspektíváját. Ebből a célból az EU-nak készen kell állnia arra, hogy a térség összes olyan országával felgyorsítsa az előcsatlakozási felkészülést, amelyek teljesítik a szükséges feltételeket. Az EU-hoz való közeledés minden ország esetében teljesítményfüggő, amely egyéni teljesítményükön és a reformprioritások megvalósítása terén elért eredményeiken múlik.

2008-ban a nyugat-balkáni partnerországokra hárul a regionális együttműködés ösztönzésének elsődleges felelőssége, nevezetesen az új regionális együttműködési tanácson keresztül. Fontos, hogy a regionális együttműködés a polgárok hasznára váljon.

Rendezetlen kérdések állnak még nyitva a térség számos partnerországa és szomszédjaik között. A Bizottság sürgeti az összes érintett felet, hogy újítsák meg erőfeszítéseiket és találjanak kölcsönösen elfogadható megoldásokat ezekre a problémákra. A jó szomszédi kapcsolatok és a regionális együttműködés továbbra is kulcsfontosságú az EU-tagsághoz való közeledés szempontjából.

A Bizottság előcsatlakozási támogatási eszközén (IPA) keresztül támogatja a Nyugat-Balkán országainak a reformokra és regionális együttműködésre irányuló erőfeszítéseit. Új kezdeményezést indított útjára a donorkoordináció terén a nemzetközi pénzügyi intézmények és a bilaterális donorok bevonásával. Ennek a kezdeményezésnek az a célja, hogy támogatások és kölcsönök kombinációjával a lehető legmagasabb összegű támogatást biztosítsa a térség modernizációs és fejlesztési szükségletei kielégítésére.

E közlemény célja, hogy megerősítse az EU elkötelezettségét a Nyugat-Balkán európai perspektívája mellett, és hogy kijelölje az EU irányába való fokozottabb elmozdulás útját a régió számára. A közlemény nyomon követi a thesszalóniki cselekvési programot és a salzburgi közleményt a Bizottság 2007 novemberében elkészült bővítési stratégiájának megfelelően. A civil társadalom fejlesztése és a térség gazdasági és társadalmi fejlődésének elősegítése érdekében a stratégia új kezdeményezéseket tartalmaz az emberek közötti kapcsolatok ösztönzésére olyan területeket is lefedve, mint a vízumliberalizáció és az ösztöndíjak. A közlemény tömör elemzést is tartalmaz az összes partnerország helyzetéről a legutóbbi, 2007 novemberi előrehaladási jelentések³ óta történt előrelépés fényében.

A Tanács jelenlegi elnökségének határozata, miszerint március 28-án Brdo-ban (Szlovénia) miniszteri találkozót hívnak össze a Nyugat-Balkán országaival, különösen időszerű. E közlemény háttérként szolgál az említett találkozó vitájához.

---

³ A közlemény áttekinti az európai és regionális, Nyugat-Balkánnal kapcsolatos fejleményeket az új kezdeményezésekre összpontosítva. A SEC(2008) 288 kísérő dokumentum tartalmazza a tevékenységek részletesebb listáját. A 2006-os salzburgi találkozó óta eltelt két éves időszakot öleli fel.

A Bizottság felkéri a Tanácsot, hogy hagyja jóvá e dokumentum intézkedéseit, és támogassa megvalósításukat.

II. AZ ELÉRT FEJLŐDÉS ÉS A TOVÁBBI TEENDŐK

1. További közeledés az EU-hoz, és a regionális együttműködés fokozása

Az EU-hoz való közeledés azzal jár, hogy minden egyes szakaszban kritériumokat és a feltételeket kell teljesíteni. Ezek a feltételek a tagságra vonatkozó koppenhágai kritériumokhoz és a stabilizációs és társulási folyamathoz kapcsolódnak, és kiterjednek a regionális együttműködésre, a jó szomszédi viszonyokra és a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszékkel (ICTY) való teljes körű együttműködésre. A Nyugat-Balkán országainak hatékony munkát kell végezniük a csatlakozási partnerségükben vagy európai partnerségükben lefektetett prioritások megvalósítása érdekében. Minden ország előrehaladásának ütemét az e tekintetben elért saját eredményei határozzák meg.

További lépések az esetleges EU-tagsághoz vezető úton

A **Horvátországgal** folyó csatlakozási tárgyalások jól haladnak: az átvilágítási folyamat 2006 októberi lezárását követően tizenhat tárgyalási fejezetet nyitottak meg, és kettőt ideiglenesen lezártak 2008 februárjáig. Horvátország haladása azt mutatja a Nyugat-Balkán többi országának, hogy a szükséges feltételek teljesítése esetén az ő tagsági kilátásai is hasonlóan kedvezőek lehetnek.

Amennyiben a kormány eltökélten dolgozik a referenciáknak és a többi feltételnek való megfelelésen, az elkövetkezendő év során jelentős haladás érhető el a Horvátországgal folyó csatlakozási tárgyalásokban. Annak érdekében, hogy 2008. döntő év lehessen Horvátország számára a csatlakozási folyamatban, az országnak további előrelépéseket kell tennie az igazságszolgáltatási és közigazgatási reformok, a korrupció elleni küzdelem, a kisebbségi jogok és a menekültek visszatérése, valamint a hajógyártás további szerkezetátalakítása terén. Horvátországnak mindinkább figyelmet kell fordítania a szomszédos államokkal fennálló rendezetlen kérdések megoldására. Különösen az ökológiai és halászati védelmi zóna kérdését kell haladéktalanul és a 2008. februári tanácsi következtetéseknek megfelelően kezelni.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság 2005 decemberében kapott tagjelölt státuszt. Bár a reformok üteme általában véve lassú volt az elmúlt két évben, az utóbbi időben úgy tűnik, újra lendületet kaptak.

A politikai pártok közötti, valamint a miniszterelnök és az elnök közötti jobb együttműködés egyre növekvő konszenzust eredményezett az EU-hoz kötődő reformokat illetően. Ezek közé tartozik az igazságszolgáltatási tanács parlament általi kinevezése és az ügyészségről, az ügyészek tanácsáról és az etnikumok közötti kapcsolatok bizottságának összetételéről szóló jogszabályok elfogadása. Előrelépés történt a rendőrség reformja és a decentralizáció terén is.

Továbbra is alapvető fontosságú, hogy jó szomszédi viszonyokat tartsanak fenn, valamint hogy a szomszédokkal fennálló vitákra tárgyalások útján kialakított, kölcsönösen elfogadható megoldások szülessenek a Tanács 2007. decemberi következtetéseinek megfelelően.

A Tanács által 2008. február 18-án elfogadott csatlakozási partnerség⁴ nyolc kulcsprioritást határoz meg Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság csatlakozási folyamatában. Ezek kiterjednek az STM-ben vállalt összes kötelezettség megfelelő végrehajtására, a politikai pártok közötti párbeszédre, a rendőrségről szóló jogszabály és a korrupcióellenes jogszabályok végrehajtására, az igazságszolgáltatás és a közigazgatás reformjára, valamint foglalkoztatáspolitikai intézkedésekre és az üzleti környezet javítására.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságnak meg kell valósítania ezeket a kulcsprioritásokat annak bizonyítása érdekében, hogy készen áll a csatlakozási tárgyalások megkezdésére. A Bizottság úgy látja, hogy megfelelő politikai akarattal és pártok közötti együttműködéssel a szükséges előrehaladás 2008 folyamán megtehető. A Bizottság ezeket a kulcsprioritásokat fogja referenciának tekinteni az ősszel esedékes rendszeres jelentése elkészítésekor. A csatlakozási tárgyalások megkezdésére vonatkozó ajánlás az elért eredmények függvénye lesz.

Szintén jelentős lépés volt a **stabilizációs és társulási megállapodások** (a továbbiakban: STM) megkötése a térség többi országával. Megállapodást írtak alá Albániával 2006 júniusában, és Montenegróval 2007 októberében⁵; a megfelelő ideiglenes megállapodásokban foglalt kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezések már hatályba is léptek. A Bizottság bátorítja a tagállamokat, hogy minél gyorsabban ratifikálják ezeket az STM-eket, hogy a lehető leghamarabb hatályba léphessenek. Szerbiával és Bosznia és Hercegovinával a Bizottság 2007 novemberében, illetve decemberében parafálta az STM-et. Amint Szerbia és Bosznia és Hercegovina teljesítik a szükséges feltételeket, aláírják velük ezeket a megállapodásokat. A kielégítő eredmények elérése alapvető fontosságú minden ország számára a tagság felé vezető úton, különösen az STM-ből következő kötelezettségek végrehajtása tekintetében, amelybe beleértendők a kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezések is.

Albánia továbbra is halad előre a reformok és az uniós normákhoz való közelítés terén. Megfelelően végrehajtja az STM-hez kapcsolódó ideiglenes megállapodást, és eredményeket mutat fel. Albániának sikerült megtartania kiegyensúlyozott álláspontját a koszovói kérdésben, hozzájárulva ezzel a térség stabilitásához.

Albánia politikai vezetői konstruktív hozzáállás mellett kötelezték el magukat a kulcsfontosságú reformok vonatkozásában. Különösen a 2009-ben esedékes parlamenti választások fényében központi kérdés a választójogi reform, a jogállamiság megerősítése, az igazságszolgáltatási rendszer reformja, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem. A parlamenti atmoszféra javulása hozzá fog járulni az említett kérdések előre viteléhez.

Albánia EU-hoz fűződő kapcsolatait tovább fognak fejlődni, feltéve, hogy továbbra is kielégítő módon hajtja végre az STM-et, biztosítja, hogy a választások teljes mértékben megfeleljenek a nemzetközi normáknak, és tovább erősíti a jogállamiságot. Az üzleti környezet és a gazdaság versenyképességének erősítése is fontos szerepet kap.

---

⁴ A Hivatalos Lapban való közzététel függőben van.

⁵ Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal és Horvátországgal 2004 illetve 2005 óta van érvényben stabilizációs és társulási megállapodás.

Montenegró fontos előrelépést ért el 2006. júniusi függetlenné válása óta. Montenegró aktívan dolgozott azon, hogy megerősítse intézményi és jogi kapacitásait. Az alkotmány elfogadása és az STM aláírása az EU-hoz fűződő kapcsolatai tekintetében is kulcsfontosságú lépés volt Montenegró számára

Montenegró alkotmánya összhangban áll az európai normákkal. Kielégítő általános keretet ad az igazságszolgáltatásnak, az emberi jogoknak és a kisebbségi jogoknak. Montenegrónak ugyanakkor fel kell gyorsítania e keret végrehajtásának előkészítését. Az igazságszolgáltatás függetlenségének és elszámoltathatóságának elvét teljes mértékben tiszteletben kell tartani. Fokozni kell a korrupció és a szervezett bűnözés megfékezésére irányuló erőfeszítéseket. Montenegró számára a közigazgatási reform továbbvitele és az adminisztratív kapacitások növelése fogja a legfontosabb kihívást jelenteni.

Az elkövetkező időszakban Montenegrónak ki kell szélesítenie a konszenzust az államépítés kérdéseit illetően, és további haladást kell elérnie az európai integrációs menetrend végrehajtásában. A 2008. áprilisi elnökválasztásnak hozzá kell járulnia ezekhez a célokhoz.

Az STM egyhangú ratifikációja rávilágított az ország európai jövőjének széles körű támogatottságára. Az ideiglenes megállapodás végrehajtása, valamint az STM – ratifikációt követő – végrehajtásának gyors előkészítése alapvető fontosságú Montenegró EU-hoz fűződő kapcsolatainak továbbfejlesztése tekintetében. A makrogazdasági stabilitás és az üzleti környezet erősítése is kiemelt területté válik.

Bosznia és Hercegovina további erőfeszítéseket tett a haladásra az európai integrációs menetrend tekintetében. A politikai vezetők 2007 októberében elkötelezték magukat amellett, hogy végrehajtják a rendőrség reformját és továbblépnek a reformok terén annak érdekében, hogy megteremtsék az STM aláírásához szükséges feltételeket (mosztári nyilatkozat).

Az ICTY-vel való együttműködés folytatódott, és elérte az általánosan kielégítő szintet. Az állami intézmények működése bizonyos mértékben javult az új munkafolyamatok elfogadását követően. Ezek a fejlemények oda vezettek, hogy 2007. december 4-én parafálták az STM-et. Az ország vezetőinek még jelentős erőfeszítéseket kell tenniük, ha Bosznia és Hercegovina teljes felelősséget akar vállalni kormányzásáért, és haladást akar elérni a reformok terén. 2008 februárjában a Béke-végrehajtási Tanács úgy határozott, hogy elhalasztja a Főképviseleti Iroda bezárását.

Bosznia és Hercegovina hatóságainak nemzeti szintű jogszabályt kell elfogadniuk a rendőrségről, és kezelniük kell a többi kulcsprioritást is. A Bizottság úgy látja, hogy megfelelő politikai akart mellett lehetővé válna Bosznia és Hercegovina számára, hogy hamarosan teljesítse az STM aláírásához szükséges feltételeket. Bosznia és Hercegovinának működő és hatékony intézményekre van szüksége, amelyek képesek megfelelni az európai integráció jelentette kihívásoknak.

Szerbiának gazdasági és politikai szempontból kulcsszerepet kell játszania a térségben. Szerbia a térség stabilitása szempontjából is fontos, mely utóbbinak hasznára válna az európai nemzetek családjába teljes mértékben integrált, stabil és virágzó Szerbia. Szerbia jelenleg stratégiai döntések előtt áll a jövőt illetően. A 2008 februárjában tartott elnökválasztás eredménye megerősítette Szerbia európai törekvéseit.

Az EU megállapodott egy olyan munkacsoport létrehozásáról, amely megvizsgálja a gyors fejlődés lehetőségeit valamint elkötelezte magát az STM Szerbiával történő aláírása mellett, amint a szükséges lépések végrehajtásra kerültek. A Bizottság továbbra is meg van győződve arról, hogy az STM mind Szerbia, mind az EU számára előnyös lesz, és pozitív hatással lesz az egész régióra.

A regionális együttműködés és a jó szomszédi kapcsolatok fontosabbak, mint valaha annak érdekében, hogy Szerbia és az egész térség folytassa az EU-hoz való közeledést.

Az Európai Tanács 2007. december 14-i kijelentésének megfelelően fel lehet gyorsítani Szerbia előrehaladását az EU-hoz vezető úton, beleértve a tagjelölt státusz elérését is. A Bizottság felkéri Szerbiát, hogy erősítse meg elkötelezettségét az Európai Unióhoz kötődő kapcsolatainak szorosabbra fűzése mellett.

Koszovó – státuszának megváltozása fényében

Február 17-én a koszovói parlament határozatot fogadott el, amelyben függetlenné nyilvánította Koszovót. A Tanács február 18-i ülésén tudomásul vette, hogy a határozatban Koszovó elkötelezte magát a demokratikus elvek, az állampolgárok egyenlősége, a szerb és más kisebbségek, valamint a kulturális és vallási örökség védelme, továbbá a nemzetközi felügyelet mellett.

A Tanács megállapította, hogy a tagállamok maguk döntenek Koszovóhoz fűződő kapcsolataikról nemzeti gyakorlatuknak és a nemzetközi jognak megfelelően. A Tanács hangsúlyozta, hogy Koszovó olyan egyedi eset, amely nem kérdőjelezi meg a szuverenitás és a területi integritás elveit, az ENSZ alapokmányát és a Biztonsági Tanács határozatait, vagy a Helsinki Záróokmányt. Üdvözölte a nemzetközi közösség további folyamatos jelenlétét az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1244. sz. határozata alapján. A Tanács megerősítette, hogy az EU kész vezető szerepet játszani a térség stabilitásának megerősítésében.

A Bizottság – a Tanács következtetéseként megfelelően – fontosnak tartja, hogy Belgrád és Pristina tartsa tiszteletben korábbi kötelezettségvállalását arra vonatkozóan, hogy tartózkodik minden olyan tevékenységtől vagy nyilatkozattól, amely veszélyeztetheti a biztonságot.

A Bizottság üdvözli a Tanács ismételt elkötelezettségét a Nyugat-Balkán európai perspektívájának teljes mértékű és hatékony támogatása mellett, valamint azon kérését a Bizottság felé, hogy használja fel a közösségi eszközöket a gazdasági és politikai fejlődés előmozdításához, valamint hogy konkrét intézkedéseket javasoljon a szélesebben értelmezett régió számára az ebbe az irányba történő elmozduláshoz.

Koszovó jövőbeni fejlődését az Európai Unió egy az EU különleges képviselője által vezetett nemzetközi polgári misszió, egy EBVP jogállamisági misszió, valamint a gazdasági és politikai fejlődés jelentős támogatásán keresztül fogja elősegíteni.

Február 4-én az EU együttes fellépést fogadott el az EBVP misszió (EULEX Koszovó) felállításáról, és kinevezte az EU különleges képviselőjét. A misszió rendőrökből, bírókból, ügyészekből és vámtisztviselőkből fog állni, akik a koszovói hatóságokat fogják segíteni a jogállamiság fenntartásában.

A Koszovó előtt álló legnagyobb kihívások közé a jogállamiság megerősítése (különös tekintettel az igazságszolgáltatásra), a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem, a gazdasági fejlődés és a munkahelyteremtés támogatása, a menekültek visszatérése és a kisebbségi közösségek körülményeinek javítása, valamint a közösségek közötti párbeszéd és megbékélés elősegítése tartoznak. A Koszovónak nyújtott teljes EU-támogatás várható összege több mint 1 milliárd EUR lesz a 2007–2010-es időszak során, amely tartalmazza Koszovó politikai és gazdasági fejlődésének támogatását, valamint az EU pénzügyi hozzájárulását a koszovói nemzetközi jelenléthez.

Koszovó további lépéseket tett egy demokratikus és többnemzetiségű társadalom kialakítása felé. A 2007 novemberi általános választások szabadok és tisztességesek voltak, és túlnyomórészt megfeleltek a nemzetközi normáknak. Az új koalíciós kormányban a szerb és török közösségből származó miniszterek is helyet kaptak, és a kormány kötelezettséget vállalt a kisebbségek jólétének támogatása mellett, különös tekintettel a koszovói szerbekre. A kormány hangsúlyozta az általa az európai úttal összhangban álló reformoknak tulajdonított jelentőséget is.

Koszovó a Nyugat-Balkán többi részéhez hasonlóan világos és kézzelfogható európai perspektívával rendelkezik. Koszovó rendszeres párbeszédet folytat a Bizottsággal a reformokról, és a fejlődést rendszeresen nyomon követik. A Bizottság intenzívebbé fogja tenni az intézményépítéshez és a fejlesztéshez nyújtott támogatását, továbbá donorkonferenciát szervez majd, hogy finanszírozást biztosítson Koszovó legégetőbb szükségleteinek kielégítése érdekében. Szintén ösztönözni fogja az emberek közötti kapcsolatokat, valamint Koszovó szerepvállalását a regionális együttműködésben.

Előrelépés a regionális együttműködés terén – az új regionális együttműködési tanács⁶

Jelentős előrehaladás történt a *regionális együttműködés* terén, amelyben a délkelet-európai országok egyre nagyobb felelősséggel bírnak. A Stabilitási Paktumtól a regionális irányítású együttműködési keret felé való átmenet, amely 2007 májusában a délkelet-európai együttműködési folyamat (SEECP) zágrábi csúcstalálkozóján kezdődött, 2008 februárjára nagyrészt lezajlott. Az új keret a SEECP politikai irányítása alatt működik, és benne foglaltatik az újonnan létrehozott regionális együttműködési tanács (RCC). Kinevezték a tanács főtitkárát, és szarajevói székhelyű titkársága 2008 januárjában megkezdte működését. Hamarosan létrehoznak egy brüsszeli összekötő hivatalt. A titkárságot a térség országai, a bizottság és más nemzetközi donorok társfinanszírozzák. A regionális együttműködési tanács testületében az EU képviselője is részt vesz.

Az RCC a Stabilitási Paktum eredményeire fog építeni, amely 1999 és 2007 között hatalmas lendületet adott a regionális tevékenységeknek és a donorkoordinációnak Délkelet-Európában. Ez a munka fókuszáltabb kezdeményezésekkel és projektekkal fog folytatódni. A Bizottság támogatást fog nyújtani az RCC-nek, és felkéri a térség országait, a tagállamokat és a többi donort az együttműködésre.

---

⁶ Specifikus ágazati regionális tevékenységekről, beleértve a kereskedelem, az energia és a közlekedés területével kapcsolatosakat is, a következő szakaszokban lesz szó.

2. Emberek közötti kapcsolatok – az EU megismertetése az emberekkel

Az emberek közötti kapcsolatok ösztönzése a Nyugat-Balkán és az EU között kiemelkedő fontosságú: a térség polgárai szélesebb körű ismeretekkel fognak rendelkezni az Európai Unióról, annak értékeiről, szabályairól és életéről. A Nyugat-Balkán országában élő emberek közötti kapcsolatok segítik a megbékélést. Az Európai Tanács hangsúlyozta az emberek közötti kapcsolatok fontosságát és felkérte a Bizottságot, hogy tegyen kezdeményezéseket ezek ösztönzésére, különösen a vízumok és az ösztöndíjak terén⁷.

A vízummentes utazás felé

Az EU-ba való vízummentes utazás nagy jelentőséggel bír a Nyugat-Balkánon élők számára. A nyugat-balkáni országok állampolgárainak – Horvátország kivételével – vízumra van szükségük az EU-ba való belépéshez. A vízummentesség felé való elmozdulás is az EU-tagságra való felkészülés részét képezi, amelyhez a schengeni térséghez történő csatlakozás is hozzá tartozik. Ugyanakkor az utazás liberalizációjához vezető lépéseknek figyelembe kell venniük a nemzetközi biztonságot és az EU migrációs érdekeit. Ezért ezeknek a lépéseknek előfeltétele, hogy a Nyugat-Balkán országai végrehajtsák a szükséges reformokat.

A vízumliberalizációhoz vezető első lépésként a Bizottság *vízumkönnyítési* megállapodásokról tárgyalt a Nyugat-Balkán országaival. Ezeket a megállapodásokat 2007 szeptemberében írták alá, és 2008. január 1-jén léptek hatályba. A megállapodások jelentősen javítják az EU-ba való beutazáshoz szükséges vízumok odaítélésének feltételeit: csökkentik a vízumok díját (60 EUR helyett 35 EUR-ra), és számos kategóriához tartozó személyt mentesítenek ezen díjak megfizetése alól. Időkorlátot állapítanak meg a vízumok kiállításához (általában 10 nap), valamint egyszerűsítik és világosabbá teszik a vízumkiadási eljárást bizonyos kategóriákhoz tartozó személyek vonatkozásában. A könnyítési megállapodások feltétele a visszafogadási megállapodások megkötése, amelyekről párhuzamosan tárgyaltak és állapodnak meg⁸, valamint a biometrikus azonosítók bevezetése.

A Nyugat-Balkán országainak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell a vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások megfelelő végrehajtását. Vegyes bizottságokat hoznak létre a végrehajtás nyomon követésére; ezek a vegyes bizottságok 2008 tavaszán fognak találkozni. Ezek a bizottságok iránymutatásokat fogadnak majd el a tagállamok konzulátusai vonatkozásában, hogy biztosítsák a megállapodások azonos módon történő alkalmazását.

A thesszalóniki cselekvési programmal és a 2007. júniusi tanácsi (ÁKÜT) következtetésekkel összhangban a Bizottság megteszi a szükséges lépéseket a Nyugat-Balkánra vonatkozó *vízumkönnyítések* előkészítéséhez. A 2007. novemberi bővítési stratégiai dokumentumban a Bizottság bejelentette azon szándékát, hogy minden országgal párbeszédet kezd a vízumkötelezettség feloldásához szükséges feltételek teljesítéséről szóló menetrend kialakítása érdekében.

---

⁷ A 2003-as thesszalóniki cselekvési programban, és ezt követően a 2006. decemberi európai tanácsi következtetésekben, valamint a 2007. júniusi, 2007. decemberi és 2008. januári ÁKÜT következtetésekben.

⁸ Albániával 2006 májusa óta van hatályban visszafogadási megállapodás.

A Tanács 2008. január 28-i következtetéseiben üdvözölte az Európai Bizottság azon szándékát, hogy hamarosan megkezdje a vízumokról szóló párbeszédet a térség országaival. Kifejezte, hogy kész tovább tárgyalni erről a kérdéstről e közlemény alapján azzal a céllal, hogy olyan részletes menetrendet határozzon meg, amely a térség összes országa által teljesítendő világos referenciákat tartalmaz a vízumliberalizációhoz való fokozatos közelítéshez.

A Bizottság vízumkönnyítési párbeszédet kezdett januárban Szerbiával és februárban Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal. Albániával március elején fog megkezdődni a párbeszéd, Bosznia és Hercegovinával pedig ezt követően.

A menetrendeket a Tanáccsal konzultálva a Bizottság készíti el. A Nyugat-Balkán országai is hozzájárulnak ezek kidolgozásához. A menetrendek négy témakört fognak lefedni: az okmányok biztonsága, illegális migráció, közrend és közbiztonság, valamint külkapcsolatok. A menetrendek egyediak lesznek, hogy minden ország számára lehetővé tegyék a reformtörekvésekre való összpontosítást és az EU követelményeinek teljesítését. A Bizottság szándéka, hogy az egyes párbeszéd megkezdését követően minél előbb véglegesítse a menetrendeket annak érdekében, hogy a szükséges reformok végrehajtása haladéktalanul megkezdődhessen.

A vízumliberalizáció felé történő elmozdulás sebessége minden ország esetében a referenciamutatók teljesítése terén megtett saját haladásán múlik. Az egész folyamatban figyelembe veszik az országoknak a vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások helyes és hatékony végrehajtásának biztosítására vonatkozó kapacitását is. A Bizottság pénzügyi és műszaki segítséget fog nyújtani a menetrendek végrehajtásához.

A Bizottság és a Tanács szorosan nyomon fogják követni a vonatkozó reformok terén elért haladást. Amint teljesülnek a feltételek az egyes országok esetében, a Bizottság javasolni fogja a Tanácsnak, hogy az 539/2001/EK tanácsi rendelet⁹ módosításával oldja fel a vonatkozó vízumkötelezettséget.

Több ösztöndíj a Nyugat-Balkán diákjai számára

A Bizottság egyre több ösztöndíjat kínál a Nyugat-Balkán diákjai számára az *Erasmus Mundus* programon keresztül: a 2007/2008-as tanévtől 100 ösztöndíjat mesterkurzust hallgató diplomás diákok számára (nyugat-balkáni ablak), és a 2008/2009-es tanévtől mintegy 500 ösztöndíjat bármilyen szintű tanulmányokat folytató hallgatók és egyetemi dolgozók részére (a külső együttműködés ablakon keresztül). Mintegy évi 10 millió EUR közösségi támogatást különítettek el ezekre a tevékenységekre.

A 2008. január 28-i tanácsi ülést követően a Bizottság meg szándékozik duplázni ezt az éves allokációt, amely több száz további diák számára tenné lehetővé a 2009/2010-es tanévtől, hogy ösztöndíjban részesüljön.

A Bizottság kéri a tagállamokat, hogy növeljék meg saját, *kétoldalú ösztöndíjprogramjaikon* belül a Nyugat-Balkán országaiból érkező hallgatók előtt nyitott ösztöndíjaik számát.

---

⁹ A Tanács 539/2001/EK rendelete (2001. március 15.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (HL L 81., 2001.3.21.).

Részvétel a közösségi programokban és az ügynökségek munkájában

A tagjelölt és potenciális tagjelölt országok a keretmegállapodások alapján jogosultak részt venni a *közösségi programokban*. Az ezekben a programokban való részvétel az integráció, az együttműködés és a politikaformálás megkönnyítésének fontos eszköze. A Közösség támogatja részvételüket, és ahhoz néhány esetben kedvezőbb feltételeket biztosít.

A Bizottság szorosan együttműködik a térség országaival azoknak a közösségi programoknak a meghatározása érdekében, amelyek esetében érdeklődés és kapacitás mutatkozik, továbbá szükség esetén a feleknek a részvételre való felkészítésében is. 2007 óta a Nyugat-Balkán legtöbb országa társult a 7. kutatási keretprogramhoz; néhányuk pedig részt vesz a Kultúra, a Progress, a Vám és a Fiscalis programokban, valamint a versenyképességi és innovációs keretprogramban is. További programokat fognak megnyitni még több nyugat-balkáni ország előtt 2008–2009-ben.

A Nyugat-Balkán országai eseti elbírálás alapján részt vehetnek a *Közösség ügynökségeinek* munkájában is. Előkészületek folynak az egyes ügynökségekben való részvétellel kapcsolatban, különösen Horvátország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság vonatkozásában. Számos közösségi ügynökség kap támogatást az IPA-ból azért, hogy felkészüljön a Nyugat-Balkán országainak részvételére.

2008 folyamán a Bizottság elfogad majd egy közleményt, amely szerint a potenciális tagjelölt országok a tagjelölt országokkal azonos feltételek mellett vehetnek majd részt a közösségi programokban, beleértve részvételük közösségi társfinanszírozásának arányát, amelyet meg fognak emelni (75-ről 90%-ra).

Egyéb tevékenységek a tudomány és kutatás, az oktatás, a kultúra, az ifjúság, valamint a média területén

Egyre intenzívebbé válik az együttműködés a *tudomány és a kutatás* terén mind az EU-val, mind a Nyugat-Balkánon belül. A Nyugat-Balkán országai egyre inkább részt vesznek a 7. kutatási keretprogram tevékenységeiben: a térségből benyújtott projektek száma jelentősen nőtt, és létrehoztak egy új együttműködési eszközt a Nyugat-Balkán számára (Inco.net).

A Nyugat-Balkán országai a Bizottság támogatásával integrált kutatási politikát alakítanak ki, amelyet összehangolnak az Európai Kutatási Térségben folyó munkával. A Közös Kutatóközpont tevékenységeit megnyitották a nyugat-balkáni tudósok előtt. Nyugat-balkáni kutatási irányító fórumot hoztak létre 2006 júniusában, amelyben az összes érdekelt részt vesz, és melynek célja a térség kutatási kapacitásainak erősítése. A fórum évente kétszer ülésezik.

A Nyugat-Balkánon folyó *oktatási és kulturális* tevékenységek hozzájárulnak a humán erőforrások fejlesztéséhez és a megbékéléshez. Ide tartozik a 2007-es alapítású délkelet-európai oktatási reformkezdemenyezés és az Európai Képzési Alapítvány által a régióban végzett munka. A Tempus program keretében kiterjedt együttműködés folyik a Nyugat-Balkán és az EU tagállamainak felsőoktatási intézményei között felsőoktatási kérdésekben. Ennek a programnak a keretében a Nyugat-Balkán évente összesen 20 millió EUR közösségi támogatást kap.

„Kulturális politika és gyakorlat az EU külkapcsolataiban” címmel konferenciát tartanak májusban Ljubljanában a 2008-as kultúrák közötti párbeszéd európai éve keretében, amely különös figyelmet fog szentelni a Nyugat-Balkánnak. A Bizottság az Európa Tanáccsal együtt a *kulturális örökség* védelmére irányuló programot hajt végre Délkelet-Európában, amely eddig 177 épületre és helyszínre terjed ki.

A Bizottság a *média reformjában* is részt vállal, és támogatja az erre irányuló kezdeményezéseket. 2008 júniusában Isztambulban konferenciát rendeznek a műsorszóráról.

Az EU Cselekvő ifjúság programjának külön „ablakán” keresztül *ifjúsági tevékenységeket* támogatnak a Nyugat-Balkánon (ifjúsági csereprogramokat, európai önkéntes szolgálattal kapcsolatos projekteket, képzést és hálózatépítést). Ezeket a tevékenységeket 2007-ben kezdték meg, és 2008-ban továbbfejlesztik őket.

A határokon átnyúló együttműködés

A határokon átnyúló együttműködés segíti a megbékélést és a jó szomszédi kapcsolatok kialakítását, miközben megkönnyíti a haszonélvező országok európai integrációját. Ez különösen fontos egy olyan térségben, amelyet nem régen még konfliktusok terheltek. A határon átnyúló együttműködési programok ösztönzik az emberek közötti kapcsolatokat azáltal, hogy közös tevékenységekbe vonják be a helyi lakosságot, és hozzájárulnak a határon átnyúló beruházások fejlesztéséhez.

Kiterjesztették a Nyugat-Balkán határokon átnyúló együttműködéseire az IPA keretében nyújtott közösségi támogatást, amely így lefedi az EU tagállamaival szomszédos országokon túl a többi nyugat-balkáni ország közötti határokat is. Ezt a támogatást jelentős mértékben megemelték, és a 2007–2011-es időszakban összesen mintegy évi 50 millió EUR összegű lesz a 2004–2006-os időszak 20 millió eurós éves átlagával szemben.

3. A civil társadalom fejlesztése és párbeszéd – egy új civil társadalmi eszköz

A demokratikus közélet lényegi eleme a civil társadalom. A Nyugat-Balkán politikai, társadalmi és gazdasági reformfolyamatában való aktív szerepvállalása erősíti a demokráciát és a megbékélést. Néhány pozitív lépés ellenére a civil társadalmi szervezetek továbbra is gyengék, és képzésre van szükségük a jelenlegi körülményekhez való alkalmazkodás érdekében. Ezért fontos, hogy megteremtjük a tevékenységeik további növekedéséhez szükséges feltételeket.

A Nyugat-Balkán civil társadalmának fejlődéséhez és a párbeszédhez nyújtott uniós támogatást a korábbi pénzügyi eszközök biztosították, és a kérdés az IPA keretében is különös figyelmet fog kapni. Szervezetek széles köre részesült támogatásban, különösen az etnikumok közötti kapcsolatok, a kisebbségi jogoknak a romákra is kiterjedő védelme, a szegénység visszaszorítása, a környezetvédelem és a társadalmi fejlődés terén.

A nemzeti és regionális programokból a Nyugat-Balkánon a civil társadalomnak nyújtott támogatás összesen 2005 és 2007 között 27 millió EUR volt. További támogatás kapható a határon átnyúló együttműködési programokból, valamint az Európai kezdeményezés a demokráciáért és az emberi jogokért (EIDHR)¹⁰ keretében.

A 2007. novemberi stratégiai dokumentumában a Bizottság bejelentette, hogy egy új eszközt fog létrehozni a *civil társadalom fejlődése* és a párbeszéd elősegítése érdekében. Az együttműködés olyan területekre fog kiterjedni, mint például az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség, a társadalmi integráció, az egészségügy, a környezetvédelem, a vállalati érdekképviselet és képviselő, a média, a kultúra, valamint a fogyasztóvédelem. Az eszköz három tevékenységi területre fog kiterjedni:

- a helyi civil társadalmi kezdeményezések és a kapacitásépítés támogatása, a civil társadalom szerepének erősítése;
- olyan programok, amelyek kapcsolatot teremtenek többek között az újságírók, a fiatal politikusok, a szakszervezeti vezetők, a tanárok és az EU intézményei között;
- a civil társadalmi szervezetek, vállalkozások, szakszervezetek, valamint a többi szociális partner és a kedvezményezett országok szakmai szervezetei és uniós társszervezeteik közötti partnerségek kialakításának és hálózatok fejlesztésének támogatása az ismeretek és a tapasztalatok áramlásának elősegítése érdekében.

Az IPA nemzeti és több kedvezményezettre irányuló programjainak keretében is dolgoznak ki projekteket. Az IPA egyik több kedvezményezettre irányuló programja technikai segítséget fog nyújtani az eszköz összes elemét illetően. Technikai segítséget fognak nyújtani a képzésekhez is a kapacitásépítés és a hálózatépítés ösztönzésére, valamint az eredmények terjesztésére. 2008 és 2010 között a 2005–2007-es időszakhoz képest nagyjából meg fog háromszorozódni a civil társadalmi tevékenységek támogatása a Nyugat-Balkánon. 2008 áprilisában civil társadalmi konferenciát rendeznek Brüsszelben, amely útjára indítja az új eszközt.

A Bizottság párbeszédet fog kezdeményezni egyházakkal és vallási csoportokkal, tekintettel a megbékélésben vállalható potenciális vezető szerepükre. Mindez megismerteti az említett csoportokat az EU felépítésével és eljárásaival, és eszmecserét tesz lehetővé.

4. Felelősségteljes kormányzás

A Bizottság 2007-es bővítési stratégiai dokumentuma elsőbbséget biztosít az alapvető kormányzási kérdéseknek, beleértve az intézményépítést, az igazságügy és a közigazgatás reformját, valamint a szervezett bűnözés és a korrupció megelőzését. A volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszékkel (ICTY) való teljes körű együttműködés továbbra is az EU-hoz való közeledés előfeltétele az érintett országok vonatkozásában.

---

¹⁰ A Nyugat-Balkánnak nyújtott EIDHR-támogatások összege elérte a 9 millió eurót a 2005–2007-es időszakban. 2008-ra 5,7 millió eurós EIDHR-allokációt különítettek el a Nyugat-Balkán számára.

Együttműködés a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének területén¹¹

A szabadsággal, a biztonsággal és a jog érvényesülésével kapcsolatos együttműködés és reformok, nevezetesen a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem, az igazságügy és a rendőrség reformja, valamint a határigazgatás erősítése különös fontossággal bír a Nyugat-Balkán országai számára, és európai menetrendjük központi elemét képezi. A régióknak nyújtott közösségi támogatások jelentős részét továbbra is erre a szakterületre fogják elkülöníteni.

A határok biztonságára és igazgatására vonatkozó ohridi folyamatot – amelyet a Bizottság társfinanszírozott – 2007 végére sikeresen lezárták. Az e területen folytatott együttműködés folytatódni fog a regionális együttműködési tanács keretei között.

A Nyugat-Balkán kiemelt terület az *Europol* számára. 2007-ben Albánia, Bosznia és Hercegovina, valamint Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság stratégiai megállapodást kötött az Europollal, Montenegróval és Szerbiával pedig hasonló megállapodásokról tárgyalnak. Egy magasabb szintű, operatív megállapodás van érvényben az Europol és Horvátország között 2006 óta. Horvátország és az *Eurojust*¹² között is létrejött egy együttműködési megállapodás 2007 novemberében.

Az EU támogatja a szorosabb együttműködést az Europol és a bukaresti székhelyű *SECI*¹³ (*határokon átnyúló bűnözés elleni regionális központ*) között. A két szervezet közötti együttműködési megállapodást a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat is tartalmazó, új SECI-egyezmény (SELEC – South East European Law Enforcement Centre – délkelet-európai bűnüldözési központ) elfogadása után fogják megkötni. Ez összhangban áll a SECI-központ továbbfejlesztésére vonatkozó következtetésekkel, amelyeket 2006 decemberében fogadott el a Bel- és Igazságügyi Tanács.

A Bizottság támogatja a szlovén elnökség arra vonatkozó kezdeményezését, hogy a Nyugat-Balkán országai a SECI-központ és az Europol segítségével készítsenek értékelést *a délkelet-európai szervezett bűnözés jelentette fenyegetésről*. 2008 márciusában Bécsben konferenciát rendeznek e kérdésről. Ezeknek az értékeléseknek az első eredményeit a Bel- és Igazságügyi Tanács 2008. júniusi ülésén fogják bemutatni.

Fokozni fogják az EU és a Nyugat-Balkán országai közötti együttműködést *a terrorizmus és a csempészet elleni harc* területén. Az EU határbiztonsággal kapcsolatos munkát koordináló ügynöksége (Frontex) számos nyugat-balkáni országgal mélyíti el az együttműködést munkamegállapodások alapján.

A Bizottság továbbra is jelentős támogatást fog adni a jogérvényesülésre, szabadságra és biztonságra vonatkozó témákkal kapcsolatos projektekhez, beleértve az ügyészek közti regionális együttműködést, a rendőrség és a vámszervek közötti határon átnyúló együttműködést, valamint a menekültügyel, a migrációval és a vízumpolitikával kapcsolatos tevékenységeket.

---

¹¹ A vízumok tekintetében lásd a 2. szakaszt.

¹² Az Eurojust egy 2002-ben létrehozott uniós szerv, amelynek célja, hogy növelje a tagállamok azon hatóságainak hatékonyságát, amelyek a súlyos határon átnyúló és szervezett bűncselekmények kivizsgálásával és a kapcsolódó büntetőeljárással foglalkoznak.

¹³ SECI – South East Europe Cooperation Initiative (délkelet-európai együttműködési kezdeményezés).

Regionális Államigazgatási Iskola (ReSPA)

A *Regionális Államigazgatási Iskolát (ReSPA)* 2006 májusában alapították a Bizottság kezdeményezésére. 2006 novembere óta egy olyan hálózatként működik, melynek célja a regionális együttműködés előmozdítása a közigazgatás területén, az adminisztratív kapacitás erősítése, és a humánerőforrás fejlesztése ezen a területen. 2006 vége óta számos képzési tevékenységre került sor.

Az a cél, hogy 2009 elejére egy teljesen kiforrott regionális államigazgatási iskola jöjjön létre. Az előkészítő munka már folyik, és 2008 januárjában a ReSPA irányítóbizottsága kijelölte Danilovgradot (Montenegró) az iskola jövőbeni székhelyeként. Megkezdődtek a ReSPA jogi személyiségét biztosító, fogadó országgal kötendő megállapodás aláírásának előkészületei, az igazgató és a többi munkatárs kinevezésére 2008 folyamán kerül sor. 2008 májusában a kedvezményezettek egyetértési nyilatkozatot fognak aláírni.

Az Európai Közigazgatási Intézet nagy szerepet fog vállalni a ReSPA-projekt új szakaszában. A tagállamok nemzeti államigazgatási iskoláival is keresik az aktív együttműködés lehetőségeit.

A Bizottság támogatja a ReSPA létrehozását, és finanszírozza a projekt előkészítő szakaszát. Az iskola működési költségeit a résztvevő államok fogják fedezni.

Twinning-, TAIEX- és SIGMA-tevékenységek – uniós ismeretek a Nyugat-Balkán országai számára

A tagjelölt és potenciális tagjelölt országok közigazgatásának az uniós vívmányokkal és európai szabványokkal való megismertetését célzó twinning¹⁴- és TAIEX¹⁵-tevékenységek a térségnek nyújtott közösségi támogatás jelentős részét képezik.

A Nyugat-Balkánon a *twinning* a közösségi vívmányok minden területén elérhető. 2006 márciusa óta tizenöt twinning-projekt indult a térségben összesen 16,5 millió eurós költségvetéssel, és ezek a projektek a bel-és igazságügy, az államháztartás és a (vám- és adózási ügyekre kiterjedő) közös piac, valamint a szociális ágazat és a mezőgazdaság területeit fedik le. Ezek a tevékenységek a jövőben is folytatódnak.

A Bizottság *TAIEX*-tevékenysége a Nyugat-Balkánon kiterjed az EU joganyagának minden területére, de különösen a belső piacra, a mezőgazdaságra, valamint a bel-és igazságügyre koncentrál. A közösségi vívmányok fordítása és terminológiai kérdések is ide tartoznak. 2006 márciusa óta a térség mintegy 14 000 tisztviselője részesült közvetlen TAIEX-támogatásban, és több mint 530 képzést és tájékoztató rendezvényt szerveztek. A TAIEX tevékenységeit tovább fogják bővíteni az uniós joganyag, az államépítés, a jó kormányzás és a társadalmi-gazdasági reformok kérdéseivel. A TAIEX-eszköz segítségével egy speciális intézményépítési eszközt fognak létrehozni Koszovó számára, valamint egy olyan programot indítanak, amely összehozza a Nyugat-Balkán és az EU civil társadalmi képviselőit (lásd fent).

---

¹⁴ A twinning eszközt 1997-ben vezette be a Bizottság, hogy a bővítés keretében adminisztratív együttműködést célozzon meg az akkori tagjelölt országokkal a közösségi jog bevezetése és megfelelő alkalmazása terén. A twinning az EU tagállamaiból származó szakértők bevonásával az egyenrangú felek közti adminisztratív támogatás különleges eszközévé vált.

¹⁵ TAIEX: Technical Assistance and Information Exchange Instrument – technikai segítségnyújtás és információcsere eszköz.

A TAIEX *testre szabott szemináriumokat* fog szervezni minden potenciális tagjelölt ország számára olyan témákban, amelyek kitérnek az Európai Unió politikáinak, szerkezetének és az előcsatlakozási folyamatok általános kérdéseire, valamint az EU joganyagának kulcsterületeire.

A Bizottság továbbra is nyújt támogatásokat a *SIGMA*¹⁶ intézményépítési eszköz keretében, amely a közigazgatás horizontális kérdéseit fedi le (közigazgatási reform, közbeszerzés, a közszféra etikája, valamint külső és belső pénzügyi ellenőrzés).

5. Parlamenti együttműködés

A parlamentek aktív részvétele az országok uniós felkészülésében alapvetően meghatározza a haladást.

Az Európai Parlament és a Nyugat-Balkán nemzeti parlamentjei közti együttműködés *parlamenti vegyesbizottságokon* keresztül folyt Horvátországgal és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal, és *parlamentközi találkozók* formájában Albániával, Bosznia és Hercegovinával, Montenegróval és Szerbiával. Koszovóval is tartottak hasonló, informális találkozókat. Az együttműködés szemináriumok és parlamentközi eszmecserék formájában folytatódik majd. Az Európai Parlament (a külügyi bizottság – AFET) fontolóra veszi a regionális együttműködési tanács tevékenységeinek támogatását a parlamenti együttműködés területén.

2007-ben létrejött a délkelet-európai parlamenti együttműködés regionális titkársága, amelynek a bolgár parlament ad helyet. Ehhez kapcsolódóan 2007 decemberében egyetértési nyilatkozatot parafáltak a délkelet-európai parlamentközi együttműködésről, amelyet 2008 tavaszán fognak aláírni. A regionális parlamenti együttműködés a stabilizációs és társulási folyamatban részt vevő országok európai integrációs bizottságai konferenciájának éves ülésein és a Cetinjei Parlamenti Fórum keretében is folytatódott.

6. Kereskedelmi integráció – Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás (CEFTA)

A kibővített és módosított *Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodást (CEFTA)* 2006 decemberében írták alá, és 2007 novemberében lépett hatályba az összes fél vonatkozásában. A megállapodás hozzá fog járulni a külföldi közvetlen beruházások vonzásához, a régió belüli kereskedelem ösztönzéséhez, és a régió világkereskedelembé való integrálásához. A CEFTA keretében megvalósuló regionális kereskedelmi integráció kiegészíti a térség országai és az EU között a stabilizációs és társulási megállapodások (STM), illetve az autonóm kereskedelmi intézkedések formájában létező kereskedelmi integrációt. A rotációs alapon működő CEFTA-elnökséget támogató új titkárságot 2008 áprilisára fogják felállítani Brüsszelben.

A Bizottság továbbra is technikai és pénzügyi segítséget fog nyújtani a feleknek. Az új titkárságot is pénzügyi támogatásban fogja részesíteni az első három évben.

---

¹⁶ SIGMA: Support for Improvement in Governance and Management – kormányzás- és vezetésfejlesztési támogatás. A kezdeményezés az OECD-vel együttműködésben kerül végrehajtásra, és számos hozzájárulási megállapodásból finanszírozzák, amelyek évente összesen mintegy 5 millió eurót tesznek ki.

Létrehozzák az EU–Nyugat-Balkán *származási szabályok diagonális kumulációját*¹⁷ a térség érdekelt országai számára. A szükséges intézkedéseket – beleértve a vámunió által érintett termékek esetében a kumulációt Törökországgal – az STM-ekbe, vagy a 2007 során tárgyalt kiegészítő jegyzőkönyvekbe foglalták. Ezek a megfelelő ideiglenes megállapodások és kiegészítő jegyzőkönyvek hatályba lépésével válnak hatályossá. 2007 októberében az euro-mediterrán kereskedelmi miniszterek jóváhagyták a származási szabályok diagonális kumulációja pán-euró-mediterrán rendszerének kiterjesztését a Nyugat-Balkán országaira. A kiterjesztés technikai előkészületei folyamatban vannak, és a hivatalos határozatok elfogadása 2008 folyamán várható. A Bizottság vizsgálja annak lehetőségét, hogy hogyan biztosíthatná a Nyugat-Balkán, Törökország, az EFTA és az EU közötti diagonális kumuláció gyorsabb végrehajtását. A Bizottság továbbra is technikai és pénzügyi támogatást nyújt a vám- és adóhatóságoknak, különösen a diagonális kumulációs zóna hatálybalépésére tekintettel.

A *WTO-csatlakozás* alapvető fontosságú a gazdasági és kereskedelmi reformok előmozdításához. A Bizottság továbbra is technikai segítséget nyújt Bosznia és Hercegovina, Montenegró és Szerbia WTO csatlakozási tárgyalásaihoz. A többi kereskedelmi integrációt támogató intézkedések közé tartozik az új előcsatlakozási és szomszédságpolitikai eszközök (IPA és ENPI) keretében kiírt tendereken való részvétel, valamint a Nyugat-Balkán országainak a legfontosabb kereskedelemmel kapcsolatos uniós jogszabályokhoz való közelítéséhez nyújtott folyamatos pénzügyi támogatás.

7. Gazdasági és társadalmi fejlődés

A Nyugat-Balkán előtt álló legnagyobb kihívások közé a versenyképesség fokozása, a magas munkanélküliségi arányok csökkentése, a humán fejlesztés és a munkaerő-piaci részvétel elősegítése, az infrastruktúra kiépítése és a társadalmi kohézió biztosítása tartoznak. A Bizottság támogatja a fenntartható fejlődés előmozdítására és a lisszaboni stratégia céljainak megismerésére irányuló erőfeszítéseket. Ennek a stratégiának az a célja, hogy fokozza a növekedést és a munkahelyteremtést, és felkészítse az EU-t a globalizáció, az idősödő társadalom, és az éghajlatváltozás kihívásainak megválaszolására. A mezőgazdaság és a vidékfejlesztés szintén központi kérdés, és megfelelő figyelmet kell fordítani ezen ágazatoknak a térség gazdasági és társadalmi fejlődésében betöltött szerepére. A Bizottság szorosan együttműködik a nemzetközi pénzügyi intézményekkel és a többi donorral a térség gazdasági és társadalmi fejlődésével kapcsolatos alapvető szükségletek kielégítésében.

Támogatás a régió gazdasági stabilizációjához és a reformokhoz

A Nyugat-Balkán országai továbbra is dolgoznak a koppenhágai gazdasági kritériumok teljesítésén, amelyek közé tartozik a működő piacgazdaság és az EU-ban érvényesülő verseny és piaci erők kezeléséhez szükséges kapacitások megléte. A térség országainak ezenkívül fel kell készülniük a multilaterális ellenőrzési és gazdaságpolitika-koordinációs eljárásokban való jövőbeni részvételre a gazdasági és monetáris unió részeként. A Bizottság támogatja ezen erőfeszítéseiket. A tagjelölt országok előcsatlakozási gazdasági programokat dolgoztak ki, amelyek tartalmazzák reformjavaslataikat is. Ezen kívül 2006 decembere óta a potenciális tagjelölt országok is éves gazdasági és pénzügyi programot dolgoznak ki, amelyeket a Bizottság értékkel. Rendszeres kétoldalú gazdasági párbeszéd folyik a Bizottság és az érintett

---

¹⁷ A származási szabályok diagonális kumulációja egy olyan rendszer, amely megkönnyíti a regionális kereskedelmi integrációt. Lehetővé teszi egy ország számára, hogy preferenciális kereskedelmi elbánás mellett feldolgozzon és exportáljon egy terméket az EU-ba még akkor is, ha a termék összetételének egy része egy másik, a rendszerben szintén részt vevő országból származik.

országok között. A Nyugat-Balkán államai az EK makroszintű pénzügyi támogatásában is részesülhetnek.

A nemzetközi pénzügyi intézményekkel való együttműködés a gazdasági és társadalmi fejlődés érdekében

A Bizottság elkötelezett az EBB-vel, az EBRD-vel és a többi nemzetközi pénzügyi intézménnyel való szorosabb együttműködés mellett a Nyugat-Balkán modernizációjának és fejlődésének támogatása érdekében. A Bizottság és a nemzetközi pénzügyi intézmények három prioritási területre koncentrálnak: mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k), energiahatékonyság és infrastruktúra.

2007 márciusában létrehoztak egy nemzetközi pénzügyi intézményi tanácsadó csoportot, amely lefedi a közlekedés, az energiával kapcsolatos és környezetvédelmi projektek, az önkormányzatok és a köz- és magánszféra közötti partnerségek (PPP), valamint az egészségügyre, az oktatásra, a foglalkoztatásra és a munkaerőpiacra is kiterjedő szociális kérdések területét.

2007 novemberében a Bizottság megállapodott az EBB-vel, az EBRD-vel és az Európa Tanács Fejlesztési Bankjával egy infrastrukturális projekt eszköz létrehozásáról a Nyugat-Balkán számára. Az eszköz 16 millió eurós költségvetéssel kezdi meg működését. Segíteni fogja olyan beruházási projektek előkészítését, amelyeket támogatásokból és kölcsönökből fognak finanszírozni a közlekedés, az energia, a környezetvédelem és a szociális infrastruktúra területén. Az eszközt hamarosan további érdekelt donorokkal és egyéb együttműködési formákkal fogják bővíteni. A Bizottság, az EBB, az EBRD és az Európa Tanács Fejlesztési Bankja más nemzetközi pénzügyi intézmények és donorkok bevonásával a nyugat-balkáni befektetési keret 2010-ig történő létrehozása mellett kötelezték el magukat, hogy tovább erősítsék a harmonizációt és az együttműködést a térség társadalmi-gazdasági fejlődésére irányuló befektetések között.

Kis- és középvállalkozások (kkv-k)

A *Délkelet-Európáért Európai Alap (EFSE)* hiteleszközöket biztosít kereskedelmi bankok és egyéb (bankoktól eltérő) pénzügyi intézmények számára, hogy mikrovállalkozások és háztartások fejlődését támogathassák. Az EFSE a térség több mint 65 000 kisvállalkozása számára nyújtott mikrohitelt az elmúlt két évben. Az alapnak magántőkét is sikerült bevonnia a mikrohitel-nyújtásba. A Bizottság 2006 óta vesz részt az EFSE-ben. A Bizottság elemzi a régió kisvállalkozásainak támogatására irányuló jövőbeni kezdeményezések megvalósítását.

Számos – szakpolitikai értékeléseket és regionális találkozót is magába foglaló – tevékenységre került sor a *Kisvállalkozások Európai Chartájának* keretében, amelyet a 2009-ig terjedő időszakra kiterjesztettek a Nyugat-Balkánra. A térség országait integrálták az új *Enterprise Europe Network*-be (vállalatok európai hálózatába), az EU kkv-kat támogató szolgáltatási hálózatába.

Foglalkoztatáspolitikai és szociális kérdések

Az elmúlt két évben számos regionális kezdeményezés született a foglalkoztatáspolitikai, a szociális kérdések és a szociális párbeszéd területén a Bizottság támogatásával. A bukaresti folyamat keretében folytatódott az egyes országok foglalkoztatáspolitikájának felülvizsgálata, és kezdeményezték, hogy foglalkozzanak a foglalkozás-egészségüggyel és biztonsággal, és az állami foglalkozásügyi szolgálatokkal is. Számos regionális találkozót és konferenciát szerveztek a foglalkoztatás, a szociális párbeszéd és a szociális védelem témakörében. 2007 októberében közös szakpolitikai prioritásokról állapodtak meg a Nyugat-Balkán miniszterei a foglalkoztatás, a munkaügy és a szociális kérdések terén (budvai következtetések). A szociális ügyekkel foglalkozó miniszterek egy nyilatkozatot is aláírtak a szociális biztonság koordinációjáról (tiranai nyilatkozat). A szociális biztonsági rendszerek koordinációjára vonatkozó program is részesül közösségi támogatásban. Ezek a tevékenységek a jövőben is folytatódnak. A munkaügyi és szociális miniszterek informális 2008 júniusában találkozót fognak tartani a fiatalok foglalkoztatásáról.

Energia

Az energiaellátás biztonsága alapvető fontosságú Délkelet-Európa gazdasági fejlődésének fenntartásához.

A 2006 júliusában hatályba lépett *Energiaközösségről* szóló szerződés célja, hogy stabil szabályozási és piaci keretet teremtsen, amely képes beruházásokat vonzani az energiatermelésbe, az energiaátvitelbe és az elosztási hálózatokba. A térség egységes szabályozási területté válása, az EU joganyagával összhangban, hozzá fog járulni a piac felaprózódásának megszüntetéséhez, az ellátásbiztonság garantálásához, és a környezet állapotának javításához. Ez azt jelenti, hogy az energiával kapcsolatos közösségi vívmányok legfontosabb elemeit már teljes mértékben alkalmazzák a Nyugat-Balkánon.

A Szerződésben előírányzott összes intézmény felállításra került és megkezdte működését. A villamosenergia- és gázágazat legfontosabb szereplői rendszeresen találkoznak. 2007-ben konferenciát tartottak az energia-infrastruktúrába történő befektetésről, és elfogadtak egy prioritási listát az energia ágazat területén szükséges infrastrukturális projektekről. Ezen kívül egyetértési nyilatkozatot írtak alá az Energiaközösség szociális dimenziójának megfelelőbb kezeléséről.

2007-ben egy új *energiahatékonysági eszközt* hoztak létre a Nyugat-Balkán számára az IPA keretében, a nemzetközi pénzügyi intézményekkel együttműködésben. A Bizottság szándékában áll ennek az eszköznek a kibővítése.

Közlekedés

Egy megbízható közlekedési hálózat kialakítása alapvető követelmény a térség gazdasági fejlődése és társadalmi integrációja számára, valamint az EU közlekedési hálózatának és belső piacának könnyebb hozzáférhetősége érdekében.

A Bizottság tárgyalási irányelveket javasol egy a *Nyugat-Balkánnal megkötetendő közlekedési közösségről szóló szerződéshez*. E szerződés célja, hogy egy integrált piac alakuljon ki a közúti, vasúti, belvízi és tengeri közlekedés terén a Nyugat-Balkán térségében. A javaslatot tájékoztató jellegű megbeszélések előzték meg a közlekedési együttműködés lehetőségéről,

amelyek 2007-ben kezdődtek az összes EU-val szomszédos országban, és a Nyugat-Balkánnal sikeresen le is zártak¹⁸.

A Délkelet-európai Közlekedési Megfigyelőközpont (SEETO) és a 2004-ben elfogadott *délkelet-európai regionális közlekedési főhálózat* kialakítására vonatkozó egyetértési nyilatkozathoz felállított titkárság többéves terveket dolgozott ki, amelyek a térség prioritásaira is kitérnek. A Bizottság továbbra is pénzügyi és technikai segítséget nyújt az e kérdést érintő további munkához.

Az Európai Közös Légtérről (ECAA) szóló megállapodást 2006 júniusában írták alá. Célja, hogy a nyugat-balkáni országokat az EU belső légiközlekedési piacába integrálja. Az Európai Közös Légtér keretében a Nyugat-Balkán országai teljes mértékben végre fogják hajtani a Közösség légiközlekedésre vonatkozó jogszabályait, beleértve a szigorú biztonsági előírásokat, cserébe légitársaságaik teljes hozzáférést kapnak a kibővített Európa egységes légiforgalmi piacához. A Bizottság arra ösztönzi a szerződő feleket, hogy mielőbb ratifikálják a megállapodást, hogy az a lehető leggyorsabban hatályba léphessen. A Bizottság technikai segítséget fog nyújtani a megállapodás végrehajtásához.

Katasztrófavédelem, felkészültség és reagálás

A 2007 nyári jelentős erdőtüzek és gyakori áradások a térségben rámutattak annak szükségességére, hogy a délkelet-európai országok növeljék kapacitásaikat és erősítsék meg a regionális együttműködést a polgári védelem és a katasztrófaregelőzés terén. Ehhez hozzátartozik egy katasztrófavédelmi információs rendszer kiépítése, felszerelések és vészhelyzet esetén használható kommunikációs eszközök beszerzése, a kapacitások növelése, valamint a polgári védelmi szolgálatok, a tűzoltóság, a hidrológiai és meteorológiai szolgálatok, továbbá az egészségügy interoperabilitásának javítása. A Bizottság célja, hogy a tagjelölt országokat szorosan bevonja, a potenciális tagjelölt országokat pedig teljes mértékben bekapcsolja a Közösség polgári védelemmel kapcsolatos tevékenységeibe.

2008-ban a Bizottság útjára indít egy *katasztrófák kockázatainak csökkentésére irányuló kezdeményezést* azzal a céllal, hogy elkészüljön egy regionális stratégia, és fejlődjön a Nyugat-Balkán országainak, valamint Törökországnak az információgyűjtési, -feldolgozási és -megosztási kapacitása. A programot a kérdésben érdekelt többi résztvevővel – a Világbankkal, az ENSZ-szel, a regionális együttműködési tanáccsal és a katasztrófára való felkészültségre és a katasztrófa-megelőzésre irányuló délkelet-európai kezdeményezéssel (DPPI SEE) – szoros együttműködésben fogják végrehajtani. A program kiegészíti az érintettek tevékenységét. A kezdeményezés különösen a Világbank/ENSZ katasztrófák kockázatának enyhítésére és alkalmazkodásra vonatkozó kezdeményezésével fennálló szinergiákra fog koncentrálni.

A *közösségi polgári védelmi mechanizmus* segít felkészülni és reagálni a súlyos vészhelyzetekre, míg a *Közösség polgári védelmi pénzügyi eszköze* jogalapot biztosít a polgári védelem területén megvalósuló összes uniós tevékenység finanszírozásához. 2007-től ezek az eszközök nyitva állnak a tagjelölt országok részvétele előtt, és lehetővé teszik az együttműködést más harmadik országokkal, így a potenciális tagjelölt országokkal is.

---

¹⁸ A javaslat annak a csomagnak a részét képezi, amelyet ezzel a közleménnyel párhuzamosan fogadnak el.

A Bizottság támogatja a tagjelölt országok teljes és azonnali részvételét a polgári védelmi eszközökben. A résztvevő országok a Közösség összes polgári védelmi tevékenységében részt vehetnek majd, beleértve az ajánlatkéréseket, a képzési programokat, a szimulációs gyakorlatokat és az említett mechanizmuson keresztül érkező polgári védelmi segítségkérésekre történő valós idejű reagálást is.

A Bizottság arra is bátorítja a potenciális tagjelölt országokat, hogy éljenek a közösségi polgári védelmi mechanizmus és a Közösség polgári védelmi pénzügyi eszközének keretében való együttműködés lehetőségeivel. Ez az együttműködés kiterjedhetne a két eszköz alkalmazási körébe tartozó területekre, beleértve a katasztrófák kockázatának csökkentését, a nyomon követést, az információs és korai figyelmeztető rendszereket, a vészhelyzetben használatos kommunikációs eszközöket, az operatív kapacitások növelését, és a polgári védelmi szolgálatok interoperabilitásának javítását. A potenciális tagjelölt országokat fokozatosan integrálni kell az EU polgári védelmi modulokon alapuló, gyorsreagálású kapacitásainak kialakításába. Katasztrófa esetén ezek az országok is részesülhetnek az EU tagállamainak a mechanizmuson keresztül nyújtott polgári védelmi segítségében.

A csatlakozási tárgyalásokat folytató tagjelölt országok támogatást kaphatnak az EU szolidaritási alapjából. Katasztrófa esetén minden nyugat-balkáni állam kaphat segítséget a humanitárius segítség keretében is.

A Stabilitási Paktum keretében kezdeményezett *katasztrófára való felkészültségre és a katasztrófa-megelőzésre irányuló délkelet-európai kezdeményezés (DPPI SEE)* intézményi keretet alakított ki, és fokozta tevékenységét az olyan területeken, mint például az árvízi reagálás és a földrengésveszély, továbbá felmérte a lehetőséget egy közös vészhelyzeti reagálási egység és egy katasztrófavédelmi képzési program létrehozásának. Bulgária a délkelet-európai együttműködési folyamat (SEECF) elnökeként magas szintű konferenciát szervez a katasztrófákra való felkészülésről és azok megelőzéséről 2008 áprilisában, Szófiában. A Bizottság továbbra is együttműködik a DPPI SEE-vel és a regionális együttműködési tanáccsal. A Bizottság törekedni fog arra, hogy biztosítsa a regionális kezdeményezések teljes összeegyeztethetőségét a Közösség polgári védelem terén folytatott tevékenységeivel.

Duna: környezetvédelem és hajózás

A Bizottság olyan kezdeményezések és szervezetek széles körét támogatja, amelyek célja a környezetvédelem, a belvízi közlekedési kapacitások jobb kihasználása, és magas szintű katasztrófamegelőzés a Dunán. Különösen a Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) égisze alatt zajlanak tevékenységek: a nemrég elfogadott, hajózásról és a Duna környezetvédelmi fenntarthatóságáról szóló közös állásfoglalás hatékonyan hozzá fog járulni egy integrált megközelítés kialakításához az egyes projektek esetében. A Bizottság tárgyalásokat folytatott a Közösségnek a Duna Bizottsághoz való csatlakozásáról, mely utóbbi a folyón történő hajózást szabályozza.

8. Közösségi pénzügyi támogatás és donorkoordináció

2007 óta az EU az új előcsatlakozási támogatási eszközön (IPA)¹⁹ keresztül nyújt *pénzügyi támogatást* a Nyugat-Balkánnak.

Az IPA egységes keretbe foglalja az összes előcsatlakozási támogatást. Nagyobb hangsúlyt helyez a kedvezményezett országoknak a végrehajtásban való felelős részvételére, a határon átnyúló együttműködés támogatására, és a gyakorlat általi tanulás elvére. Felkészíti a tagjelölt országokat a regionális, szociális, vidékfejlesztési és kohéziós alapok csatlakozást követő felhasználására.

A Nyugat-Balkán az IPA keretében mintegy 4 milliárd eurót fog kapni a 2007–2011-es időszakban. Ez évente fejenként 30 eurónak felel meg, amely messze a legmagasabb összeg az EK által a világ bármely térségében nyújtott támogatások között.

Különös hangsúlyt fognak helyezni az államépítésre, a jogállamiságra, a megbékélésre, a közigazgatás és az igazságszolgáltatás reformjára, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre és a gazdasági reformokra, vagyis azokra a területekre, amelyekkel kapcsolatban a Tanács hangsúlyozta, hogy azokat a csatlakozási folyamat elején kell kezelni.

Az Európai Beruházási Bank növeli fogja a térségnek nyújtott kölcsön értékét (a 2005–2007-es időszak összesen 1,9 milliárd eurójáról mintegy 2,8 milliárd euróra a 2008–2010-es időszakban). Ebbe beletartoznak a közösségi költségvetés garanciája mellett nyújtott kölcsönök és az EBB saját kockázatára nyújtott kölcsönök egyaránt. Az EBB hitelezési tevékenysége a Nyugat-Balkánon elsősorban a közlekedés, az energia, és kis- és közép vállalkozások, a környezetvédelem, a helyi infrastruktúra, az oktatás és az egészségügy területéhez kapcsolódó projektekre összpontosul.

Jelentős erőfeszítések folynak Koszovó támogatására. Több mint 1 milliárd euró összegű, különböző uniós pénzügyi eszközökből származó támogatást terveznek nyújtani Koszovó fejlődéséhez és a 2007–2010-es időszakot érintő nemzetközi jelenlét finanszírozásához.

A *Bizottság és a többi donor közötti koordináció* alapvető fontosságú a támogatások komplementaritása, koherenciája és hatékonysága érdekében. A Bizottság megduplázza erőfeszítéseit ezen a téren az EBB, az EBRD, más nemzetközi pénzügyi intézmények és bilaterális donorok bevonásával. Ennek az a célja, hogy támogatások és kölcsönök kombinációjával a lehető legmagasabb összegű támogatást biztosítsa a térség modernizációs és fejlesztési szükségleteire történő összpontosításhoz.

2006-ban a Bizottság számos nemzetközi pénzügyi intézménnyel²⁰ írt alá egyetértési nyilatkozatot a tagjelölt és potenciális tagjelölt országoknak nyújtott támogatással kapcsolatos koordinációról és együttműködésről. Helyi szinten 2007-ben koordinációs mechanizmust hoztak létre az IPA programozásáról a tagállamok nagykövetségeivel, valamint a nemzetközi pénzügyi intézmények és a nem uniós donorok helyi irodáival a kedvezményezett országokban. Ezt a koordinációt folytatják és elmélyítik.

---

¹⁹ Az IPA az összes tagjelölt és potenciális tagjelölt országot, azaz a Nyugat-Balkánt és Törökországot fedi le.

²⁰ Az EBB-vel, az EBRD-vel, az IBRD-vel és az IFC-vel, az Északi Beruházási Bankkal, az Északi Környezetvédelmi Finanszírozási Társasággal, az Európa Tanács Fejlesztési Bankjával és a Feketetengeri Kereskedelmi és Fejlesztési Bankkal.

Továbbra is biztosítani fogják a kedvezményezettek korai bevonását és a velük való konzultációt a teljes programozási ciklusban mind helyi szinten, mind rendszeres regionális találkozók szervezésével.

2007 decemberében a Bizottság találkozott az összes olyan bilaterális donorral, amelyek jelentős programokat hajtanak végre a Nyugat-Balkánon, valamint a nemzetközi pénzügyi intézmények képviselőivel is. Ez megeremtette a szorosabb együttműködés keretét a régióknak nyújtott támogatások terén. 2008 júniusában a Bizottság magas szintű nyomkövetési találkozót fog szervezni. Ennek célja a legfontosabb szereplők térségben végrehajtott támogatási tevékenységének koordinálása országonkénti és ágazati szinten egyaránt.

A Bizottság *donorkonferenciát* készít elő *Koszovó számára*, melynek célja, hogy pénzügyi támogatást biztosítson Koszovó státuszának stabilizálásához, valamint elősegítse az ott élő összes közösség társadalmi-gazdasági fejlődését. A hozzájárulásra az EU tagállamait és nemzetközi donorokat fognak felkérni.

III. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság felkéri a Tanácsot és a Parlamentet, hogy vegye figyelembe a következő következtetéseket.

- A Nyugat-Balkán országainak jövője az EU-ban van. Az EU hangsúlyozza a béke, a stabilitás és a biztonság fontosságát Európának ezen a részén, és üdvözi a nyugat-balkáni országok minden olyan erőfeszítését, amelyet az EU-hoz való közeledés és a szükséges feltételek teljesítése érdekében tesznek. A Nyugat-Balkánnak meg van a lehetősége arra, hogy felgyorsítsa az esetleges EU-tagsághoz vezető úton való előrehaladását, amennyiben továbbviszi a reformokat és a megbékélést, és teljesíti a szükséges feltételeket. A EU támogatni fogja ezt az igyekezetet.
- Az idei év rendkívül fontos lesz a Nyugat-Balkán számára. Végző soron a térség demokratikusan megválasztott vezetői fogják meghatározni, hogy országaik döntő mértékben elmozdulnak-e a stabilitás és az európai jövő irányába.
- Horvátországgal lényegi előrehaladás érhető el idén, hiszen ez az év meghatározó lesz Horvátország csatlakozási tárgyalásinak szempontjából, amennyiben az ország számos kulcsfontosságú területen jelentős reformokat lesz képes végrehajtani, és teljesíti a referenciamutatókat. Horvátországnak késedelem nélkül kezelnie kell az ökológiai és halászati védelmi zóna kérdését a tanácsi következtetéseknek megfelelően.
- Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság meg kell hogy feleljen azoknak a prioritásoknak, amelyeket referenciaként határoztak meg annak érdekében, hogy bizonyítsa felkészültségét a csatlakozási tárgyalások megkezdésére. A Bizottság úgy látja, hogy megfelelő politikai elkötelezettséggel és tartós erőfeszítésekkel megtehetőek a szükséges lépések 2008 folyamán. A Bizottság összes ajánlása az őszi előrehaladási jelentésen alapul majd.
- Albánia további közeledése az EU felé különösen azon múlik, hogy kielégítő módon végrehajtja-e a stabilizációs és társulási megállapodást, biztosítja-e, hogy a következő választások megfeleljenek a nemzetközi normáknak, és hogy erősíti-e a jogállamiságot, különös tekintettel a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre.
- Montenegró EU-hoz való további közeledése a jogállamiság erősítésén, különösen a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben, az adminisztratív kapacitások erősítésén és az államépítésre vonatkozó konszenzus szélesítésén múlik. Alapvető fontosságú a stabilizációs és társulási megállapodás kielégítő végrehajtása.
- Amint Bosznia és Hercegovina teljesíti a még meg nem valósított feltételeket, aláírhatják a stabilizációs és társulási megállapodást. A Bizottság úgy látja, hogy a szükséges politikai akarat és konszenzus elérését követően erre hamarosan sor kerülhet.
- Szerbia döntő szerepet játszik a Nyugat-Balkán stabilitásának, jó szomszédi viszonyainak és regionális együttműködésének biztosítása szempontjából. A Bizottság emlékeztet az Európai Tanács 2007. decemberi következtetéseire, amelyek szerint felgyorsítható a tagjelölt státuszra is kiterjedő, EU-hoz vezető úton való előrehaladás. A Bizottság felkéri Szerbiát, hogy erősítse meg európai jövője melletti elkötelezettségét.

- Az EU továbbra is elkötelezett Koszovó politikai és gazdasági fejlődésének támogatása mellett. A Nyugat-Balkán többi részéhez hasonlóan Koszovó is világos és konkrét európai perspektívával rendelkezik. Ezért a Bizottság fel fogja használni a rendelkezésre álló eszközöket különösen a demokratikus reformok, a jó szomszédi viszonyok és a gazdasági fejlődés ösztönzése érdekében.
- Az államépítés, a megfelelő kormányzás, a közigazgatás és az igazságszolgáltatás reformja, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre is kiterjedő jogállamiság, a megbékélés, a társadalmi-gazdasági fejlődés, valamint a civil társadalom fejlődésének alapvető kérdései kulcsprioritásnak számítanak a Nyugat-Balkán számára. A volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszékkel (ICTY) való teljes körű együttműködés továbbra is az EU-hoz való közeledés előfeltétele az érintett országok vonatkozásában.
- A Bizottság párbeszédet kezd a térség minden érintett országával, hogy minél előbb menetrendet vázolhasson fel a vízumkötelezettség feloldásának feltételeiről. Ennek a folyamatnak a haladását a Tanács és a Bizottság fogja nyomon követni.
- A Bizottság tovább fogja emelni az EU-ban való tanulásra jogosító, a nyugat-balkáni országok diákjainak odaítélhető ösztöndíjak számát.
- Fokozzák az erőfeszítéseket arra vonatkozóan, hogy a Nyugat-Balkán országai teljes mértékben részt vehessenek a közösségi programokban és az ügynökségek munkájában.
- A civil társadalom fejlődéséhez és a párbeszédhez nyújtott bizottsági támogatást jelentősen növelni fogják. Ezzel a céllal egy új pénzügyi eszközt hoznak létre.
- A Bizottság támogatja a 2009 elején a montenegrói Danilovgradban felállítandó Regionális Államigazgatási Iskolát (ReSPA) és annak teljes jogú iskolává válását.
- Fokozódni fog a nemzetközi pénzügyi intézményekkel, különösen az EBB-vel és az EBRD-vel, valamint a bilaterális donorokkal folytatott egyeztetés annak érdekében, hogy támogatásokat és hiteleket mozgósítsanak a modernizáció és a fejlesztés érdekében. A Bizottság, az EBB, az EBRD és az Európa Tanács Fejlesztési Bankja kötelezettséget vállalt egy nyugat-balkáni beruházási keret 2010-re történő létrehozására a többi nemzetközi pénzügyi intézménnyel és donorral együtt. A Bizottság és számos nemzetközi pénzügyi intézmény és bilaterális donor nyugat-balkáni infrastrukturális kezdeményezést indított útjára. A Bizottság további olyan kezdeményezések megvalósíthatóságát vizsgálja, amelyek növelhetnék az EU stratégiai céljainak támogatására irányuló tevékenységek hatását a térségben.
- A Bizottság egy új, a katasztrófák kockázatának csökkentésére vonatkozó kezdeményezést javasol. Ez segíteni fog a térség országainak abban, hogy fejlesszék kapacitásaikat ezen a területen. A Bizottság arra is törekedni fog, hogy társítsa a Nyugat-Balkán országait a Közösség polgári védelemmel kapcsolatos mechanizmusaihoz és eszközeihez.
- A Nyugat-Balkán országainak parlamentjei közötti, illetve az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti együttműködést intenzívebbé fogják tenni. A bevált gyakorlatok átadása és a megbékélés elősegítése a cél.

- A regionális együttműködés további fejlesztése a Nyugat-Balkán európai menetrendjének szerves részét képezi. A Stabilitási Paktumtól a regionális együttműködési tanács (RCC) irányába történt elmozdulás jelentős pozitív lépést jelent. A Bizottság támogatja a regionális együttműködési tanácsot és a többi együttműködési keretet, köztük a CEFTA-t, az Energiaközösségi Szerződést, valamint az európai közös légtérről szóló megállapodást. A Bizottság nyugat-balkáni közlekedési közösségre vonatkozó tárgyalásokat is javasolt.
- A regionális együttműködés konkrét előnyökkel jár a Nyugat-Balkán népei számára, és segíti őket az EU-hoz való közeledésben. Ehhez szükség van az EU folyamatos támogatására. Az együttműködést a Bizottság szorosan nyomon fogja követni.